

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ.
นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะเป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว

๒.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัยโดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ ซึ่งข้าวงถือว่าเป็นพืชที่สำคัญของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง แต่ในปัจจุบันปรากฏว่าการปลูก การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวทั้งกระบวนการกำลังประสบปัญหาอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความเสี่ยงต่อการขาดทุนทั้งจากปัญหาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ปัญหาการถูกกดราคา หรือโดนเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง และปัญหาสถานะขาดตลาดรองรับสินค้า ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีหนี้สินเป็นจำนวนมาก และขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพเกษตรกร ซึ่งแม้ปัจจุบันจะมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร รวมถึงกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงกฎหมายอื่นที่มีหลักการและกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรบ้างแล้วก็ตาม แต่ยังพบว่าการดำเนินการยังไม่มีศักยภาพในการบรรเทาความเดือดร้อนและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเท่าที่ควร ยังคงประสบปัญหาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ถูกเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มพ่อค้าคนกลางหรือโรงสีข้าว และขาดตลาดรองรับสินค้าทางการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์เกี่ยวกับข้าวเกิดความเป็นธรรมทั้งต่อตัวเกษตรกร โรงสีข้าว และผู้บริโภค และบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนอย่างยั่งยืนสมควรสนับสนุนให้มีการจัดระบบบริหารจัดการรวมถึงควบคุมด้านการผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวอย่างเป็นระบบ สร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิต โรงสีข้าว ผู้จัดจำหน่ายและผู้บริโภค โดยมีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับ ติดตาม ควบคุมและพัฒนาทั้งกระบวนการผลิต และการตลาด ให้เกิดความสมดุล ตลอดจนมีการจัดตั้งกองทุนแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวเพื่อศึกษา วิจัย พัฒนาและส่งเสริม การผลิตและการจำหน่าย รวมถึงมีระบบให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพื่อส่งให้แก่โรงสีข้าว ให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะเป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๑. กำหนดให้มี “คณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว” ที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การจำหน่าย การรับซื้อ และการบริหารจัดการธุรกิจเกี่ยวกับข้าว ทั้งกระบวนการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดแผนการปลูกและผลิตข้าว กำหนดท้องที่ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการปลูกข้าว กำหนดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอจดทะเบียน และการรับจดทะเบียนและเพิกถอนการจดทะเบียนเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร การเก็บเกี่ยวและส่งข้าวให้แก่โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าว และการตรวจสอบคุณภาพข้าว การรับข้าวจากเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร การผลิต การบรรจุ การเก็บรักษา สถานที่เก็บรักษา การสำรวจ การขนย้าย การส่งมอบข้าว การจำหน่ายข้าว เพื่อใช้บริโภคในราชอาณาจักร และกำหนดราคาขายข้าว กำหนดอัตราส่วนของผลตอบแทนรวมถึงค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวระหว่างเกษตรกร สหกรณ์การเกษตรโรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว และอื่นๆ เพื่อให้การบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว มีความเป็นธรรมและให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหาร” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ หรือผู้แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทน ผู้แทนเกษตรกร ผู้แทนสมาคมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย ผู้แทนโรงสีข้าวหรือผู้แทนผู้จัดจำหน่ายข้าว และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการธุรกิจข้าว ด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าว หรือด้านเศรษฐศาสตร์เป็นกรรมการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะ ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

๓. กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว” เพื่อศึกษา วิจัย พัฒนา และส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายข้าว รักษาเสถียรภาพของอุตสาหกรรมข้าวเพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกร โรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว รักษาเสถียรภาพของราคาข้าว เป็นกองทุนสวัสดิการเพื่อกู้ยืมสำหรับเกษตรกร โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าว จัดทำประกันภัยตามธรรมชาติให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก และให้ความคุ้มครองผลกำไรแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกโดยให้มี “คณะกรรมการบริหารกองทุนแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว” ประกอบด้วย ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สำนักงบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนเกษตรกร สมาคมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย และผู้แทนโรงสีข้าว เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข รวมถึงการบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานกองทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดหน้าที่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยกำหนดให้มีการจดทะเบียนเป็นเกษตรกรเพื่อจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงกำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติประการอื่นของทั้งเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และสมาคมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัตินี้

๕. กำหนดหน้าที่ของโรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวให้ต้องปฏิบัติตามระเบียบและประกาศที่คณะกรรมการกำหนด และดำเนินการเตรียมโรงสีข้าว หรือสถานประกอบการให้อยู่ในสภาพพร้อมรับซื้อข้าวตามเวลาที่กำหนด รับซื้อและจำหน่ายข้าวตามชนิด คุณภาพและปริมาณที่กำหนด และอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้

ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๖. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกข้าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๗. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดราคาข้าวและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวของโรงสีข้าวหรือผู้จัดจำหน่ายข้าว รวมถึงการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๘. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ เก็บ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการจำหน่ายข้าว จัดทำแผนการปลูกข้าวเพื่อใช้ในราชอาณาจักรและส่งออกเสนอคณะกรรมการรับจดทะเบียนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำทะเบียนเกษตรกรและที่ดิน ทดสอบคุณภาพ วิจัยพัฒนา และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการจำหน่ายข้าว ตลอดจนกิจการอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี คณะกรรมการมอบหมายตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา

๙. มีบทกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีบทกำหนดโทษของผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้ปลูกข้าวหรือส่งข้าวให้แก่โรงสีข้าวหรือผู้จัดจำหน่ายข้าวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิ ขอจดทะเบียนเป็นเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรตามพระราชบัญญัตินี้ โดยในวาระแรกให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการบริหารไปพลางก่อน จนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะกรรมการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. กรมการข้าว
๒. กรมวิชาการเกษตร
๓. กรมส่งเสริมการเกษตร
๔. กรมส่งเสริมสหกรณ์
๕. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๖. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๗. กรมการค้าภายใน
๘. กรมการค้าต่างประเทศ
๙. องค์การคลังสินค้า
๑๐. คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.)
๑๑. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
๑๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
๑๓. สหกรณ์การเกษตร
๑๔. โรงสีข้าว
๑๕. ผู้จัดจำหน่ายข้าว

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

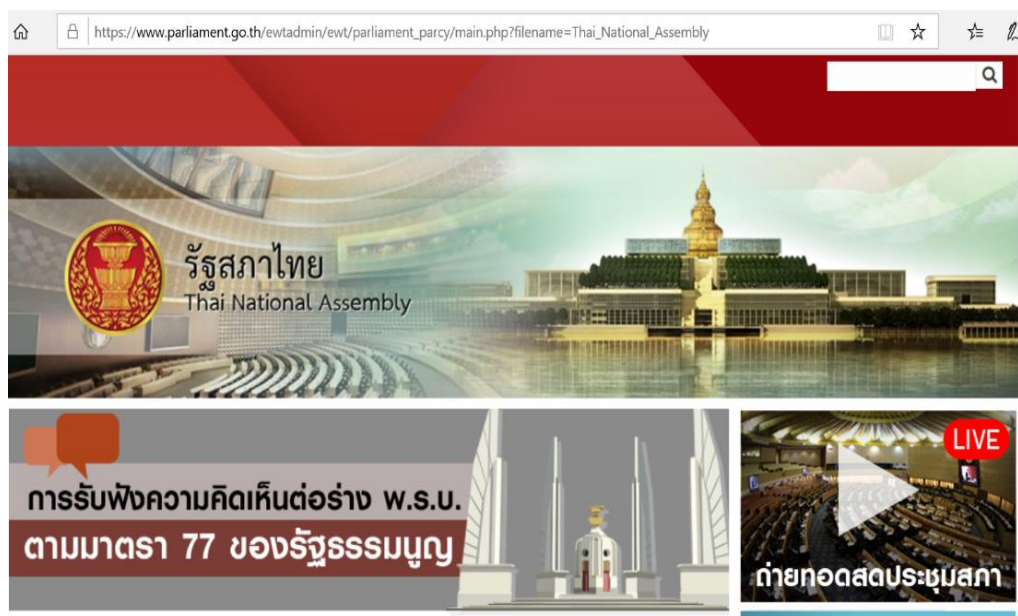
๑. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวหรือไม่ อย่างไร
๒. การกำหนดสัดส่วนผู้แทนในคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เหมาะสมหรือไม่
๓. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวชำระค่าธรรมเนียมการวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าว ตามมาตรา ๒๙ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
๔. การกำหนดให้เกษตรกรต้องปลูกข้าวตามปริมาณ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๕ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
๕. ควรกำหนดให้มีราคาข้าวขั้นต้นและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นต้น และราคาข้าวขั้นสุดท้าย และค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นสุดท้ายหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยควรกำหนดวิธีการคำนวณอย่างไร
๖. การกำหนดให้ผู้แทนเกษตรกรต้องเป็นเกษตรกรซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสหกรณ์การเกษตร เหมาะสมหรือไม่
๗. การกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ มีความเหมาะสมหรือไม่

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา จำนวน ๓๑๐ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ.
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ

ค้นหา

หน้าแรก

ร่างพระราชบัญญัติ

เกี่ยวกับเรา

ติดต่อเรา

ร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ.
นายอนุทิน ชาญวีรกูล พรรคภูมิใจไทย กับคณะผู้เสนอ

รับฟังตั้งแต่ วันที่ 3 ธันวาคม 2562 เป็นต้นไป

สถานะ: เปิดรับความคิดเห็น

ขณะนี้ผู้แสดงความเห็นแล้ว 12 คน

ร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. ...

ประเภทร่าง เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร **เป็นร่างการเงิน**

เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล พรรคภูมิใจไทย กับคณะผู้เสนอ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การปลูก การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวทั้งกระบวนการกำลังประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ปัญหาการผูกขาดราคาหรือตลาดเออาร์เอเอเรียลจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ปัญหาการขาดตลาดรองรับสินค้า เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าจะมีกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่ถึงแม้ว่าการดำเนินการยังไม่มีความเพียงพอและมีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วทั้งประเทศ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปลูก การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวเกิดความเป็นธรรมทั้งต่อผู้เกษตร โรงสีข้าว และผู้บริโภค สนองเจตนารมณ์ของการริเริ่มการปฏิรูปข้าวอย่างเป็นระบบ โดยเสนอให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อทำประโยชน์แก่เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ผู้โรงสีข้าว และผู้บริโภค และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวให้เป็นธรรมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการ คณะกรรมการ การลงทุน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การดำเนินงานของคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. หน่วยงานภาครัฐ

- กรมการข้าว
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- องค์การตลาดเพื่อการเกษตร
- กรมการค้าภายใน
- กรมการค้าต่างประเทศ
- องค์กรคลังสินค้า

2. คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.)

3. คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กบช.)

4. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

5. เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

6. สหกรณ์การเกษตร

7. โรงสีข้าว

8. ผู้จัดจำหน่ายข้าว

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวหรือไม่ อย่างไร

2. การกำหนดสัดส่วนผู้แทนในคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว และคณะกรรมการอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เหมาะสมหรือไม่

3. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวเข้าร่วมการวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าว ตามมาตรา 29 เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

4. การกำหนดให้เกษตรกรต้องปลูกข้าวตามปริมาณ สหกรณ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 35 เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

5. ควรกำหนดให้ราคาข้าวขึ้นต้นและค่าผลประโยชน์นี้จากข้าวขึ้นต้น และราคาข้าวขึ้นสุดท้ายและค่าผลประโยชน์นี้จากข้าวขึ้นสุดท้ายหรือไม่ หากไม่ขึ้นต้นควรกำหนดวิธีการคำนวณอย่างไร

6. การกำหนดให้ผู้แทนเกษตรกรต้องเป็นเกษตรกรซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสหกรณ์การเกษตร เหมาะสมหรือไม่

7. การกำหนดที่มาของค่าตอบแทนจากผู้ปลูกข้าว มีความเหมาะสมหรือไม่

 ดาวโหลดร่างพระราชบัญญัติ

 รายงานสรุปความคิดเห็น

แสดงความเห็น

ลงคะแนนเสียง   สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
อาคารรัฐสภา (ฝั่งตึกใหม่)
ถนนสามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม.
โทร 02 244 2542-3 section77@parliament.go.th

สถิติผู้เข้าชม
9757 คน
ตั้งแต่ 10 ตุลาคม 2562

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. ประธานกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว
๒. อธิบดีกรมการข้าว
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๔. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
๕. อธิบดีกรมการค้าภายใน
๖. อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ
๗. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๘. ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า
๙. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
๑๑. นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย
๑๒. นายกสมาคมโรงสีข้าวไทย
๑๓. นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย
๑๔. นายกสมาคมชาวนาข้าวไทย

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๑๒ ราย

ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๗ หน่วยงาน

ประกอบด้วย

- ๑) กรมการข้าว
- ๒) กรมการค้าต่างประเทศ
- ๓) กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๔) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- ๕) องค์การคลังสินค้า
- ๖) สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย
- ๗) สมาคมโรงสีข้าวไทย

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวหรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การแบ่งปันผลประโยชน์ เห็นควรมีคณะกรรมการกลาง เพื่อเป็นการจัดระบบการผลิตและแปรรูปตลอดจนการตลาด ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เกิดความเป็นธรรม และเป็นการรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร)	๑. องค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงานที่มีจำนวนมาก ถือเป็นอุปสรรคที่ก่อให้เกิดความคล่องตัวในเชิงบริหาร (สมาคมโรงสีข้าวไทย) ๒. เห็นควรให้ทบทวนการตั้งคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เนื่องจากเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ตามมาตรา ๑๖ พบว่า ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานราชการ เช่น (๑) การกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอจดทะเบียนและการรับจดทะเบียนสหกรณ์การเกษตร และการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการของ สหกรณ์การเกษตรนั้น ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (๒) การนำเข้า - ส่งออกสินค้าข้าว อยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.๒๕๕๘ (๓) สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านการผลิตหรือด้านการตลาด มีคณะอนุกรรมการฯ ๒ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต และคณะอนุกรรมการนโยบายและ บริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด กำกับ ดูแล ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ๓. การแก้ไขปัญหาสินค้าข้าวของไทย มีคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	กำหนดกรอบนโยบาย แผนงาน มาตรการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณภาพ ส่งเสริมการผลิตข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ตลอดจนติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อให้การบริหารจัดการสินค้าข้าวสอดคล้องกันทั้งระบบ ดังนั้น การกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว โดยมีอำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการปฏิบัติงานเข้าซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนบข. และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบอยู่แล้ว นอกจากนี้ ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. ยังมีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการหลายคณะ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการในแต่ละจังหวัด ๒) คณะกรรมการบริหาร และ ๓) คณะกรรมการบริหารกองทุน จึงเป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน โดยไม่มีความจำเป็น ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีขั้นตอนที่เพิ่มมากขึ้นและก่อให้เกิดความล่าช้า เป็นภาระแก่รัฐมากกว่าที่จะเกิดประโยชน์ในภาพรวม (กรมการค้าต่างประเทศ) ๔. การกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว มีลักษณะที่เป็นการผูกขาดการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้จำกัดความอิสระในการตัดสินใจปลูกข้าว ส่งผลให้ข้าวขาดความหลากหลายของสายพันธุ์ และอาจทำให้ไม่มีการพัฒนาพันธุ์ข้าว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างมาก นอกจากนี้อาจก่อให้เกิดโอกาสในการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย (ประชาชน)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	๕. คณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว อาจละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และเป็นการใช้อำนาจ ของส่วนราชการมากำหนดการทำธุรกิจ ของภาคเอกชนมากเกินไป (ประชาชน)

**๒. การกำหนดสัดส่วนผู้แทนในคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว และ
คณะกรรมการอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เหมาะสมหรือไม่**

โดยหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนเห็นว่าไม่เหมาะสม ดังความเห็นต่อไปนี้

๑. ควรเพิ่มผู้แทนจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิให้ครอบคลุมทุกด้าน
ดังนี้

- ผู้แทนหน่วยงานในส่วนของการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรรมการข้าว
กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานละ ๑ คน

- ผู้แทนโรงสีข้าว ๑ คน

- ผู้แทนผู้ส่งออกข้าว ๑ คน

- ผู้แทนสมาคมการค้าข้าวถุงไทย ๑ คน

- ผู้แทนกระทรวงการคลัง ๑ คน

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตลาดข้าว ๑ คน ด้านการผลิตข้าว ๑ คน

นอกจากนี้ควรเพิ่มผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการ
แบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การจำหน่าย
การรับซื้อ และการบริหารจัดการธุรกิจเกี่ยวกับข้าว ทั้งกระบวนการ (อุตสาหกรรมข้าว) ทั้งนี้ ควรแยกผู้แทน
โรงสีข้าว กับผู้แทนผู้จัดจำหน่ายข้าวออกจากกัน โดยอาจกำหนดให้มี กรรมการฯ ที่มาจากผู้แทนโรงสีข้าว
๑ คน และกรรมการที่มาจากผู้แทนผู้จัดจำหน่ายข้าว ๑ คน เพื่อให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งควรกำหนดให้
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการแบ่งปัน ผลประโยชน์ข้าว เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (กรรมการข้าว)

๒. ควรปรับปรุง เนื่องจากเกษตรกรมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เห็นสมควรเพิ่ม
ตัวแทนของเกษตรกรในแต่ละภูมิภาคร่วมเป็นคณะกรรมการ (กรมส่งเสริมการเกษตร)

๓. การบริหารจัดการข้าว มีหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ดังนั้น การที่จะ
ดำเนินการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว ควรจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมตลอดโซ่อุปทานจนถึงการนำผลิตภัณฑ์
จากข้าวไปเพิ่ม มูลค่าด้วย โดยดำเนินการในลักษณะบริหารจัดการข้าว ทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต การตลาด
และการแปรรูป เพื่อที่จะนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาคำนวณให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบ จึงควรมีผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนจากผู้ประกอบการ
แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และการตั้งระดับคณะกรรมการ ควรมีเพียง ๑ คณะ

เท่านั้น โดยกำหนดอำนาจและหน้าที่ให้ครอบคลุม ซึ่งถ้าจำเป็นต้องพิจารณาเรื่องใดเพิ่มเติม ควรเป็นการตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงานแทน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

๔. การกำหนดสัดส่วนของผู้แทนในคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวยังขาดผู้ที่เกี่ยวข้องอีกหลายภาคส่วน เช่น ผู้ประกอบการคลังสินค้า ผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์ ผู้ประกอบการโรงสกัดน้ำมัน และโรงสีข้าวชุมชน เป็นต้น (ประชาชน)

๓. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวชำระค่าธรรมเนียมการวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าว ตามมาตรา ๒๙ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เหมาะสม แต่ควรให้โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวชำระค่าธรรมเนียมการวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าวโดยยกเว้นเกษตรกร เพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตข้าวและเพิ่มภาระให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (กรรมการข้าว)	๑. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. เช่น การชำระค่าธรรมเนียมการวิจัย เป็นต้น ไม่สอดคล้องกับการบริหารอุตสาหกรรมข้าวไทยตามระบบกลไกตลาดในปัจจุบันหลายประเด็น และ ยังเป็นการออกหลักเกณฑ์ทับซ้อนกับอำนาจหน้าที่การพิจารณาของคณะกรรมการและหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว สร้างภาระให้เพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นแก่ภาครัฐในการเป็นศูนย์กลางบริหารจัดการข้าวแทนระบบตลาด โดยการออกข้อกำหนดซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในระบบการค้าสินค้าข้าวให้เกษตรกร โรงสี ผู้จัดจำหน่ายข้าว ต้องปฏิบัติตามในลักษณะบิดเบือนกระบวนการผลิตและกลไกราคาที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมเหตุสมผล ข้อกำหนดในลักษณะดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ (กรรมการค้าต่างประเทศ) ๒. ควรปรับปรุง ค่าธรรมเนียมที่ชำระสามารถหักเข้ากองทุนซึ่งทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบในการชำระตามกิจกรรมร่วมกันและเงินส่วนนี้ยังใช้ในการบริหารงาน/กิจกรรมของกองทุน (กรมส่งเสริมการเกษตร)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	๓. ผู้ประกอบการโรงสี ถือเป็นภาคเอกชนที่ได้ลงทุนในส่วนของทุนในอัตราที่สูงมาก เช่น ตัวโรงสี เครื่องจักร การขนส่ง บุคลากร รวมถึงการรับซื้อข้าวเปลือกด้วยเงินทุนหมุนเวียน และมีหนี้สินกับสถาบันการเงิน ในส่วนนี้จะกำหนดอัตราส่วนตอบแทนเป็นรายได้ด้วยวิธีใด การวิจัยด้านข้าวของประเทศได้ทำมาตลอด และปัจจุบันไทยได้พยายามผลิตข้าวให้ตรงกับความต้องการ ผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป และกำลังเดินไปในทิศทางด้านการใช้การตลาดนำการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ซึ่งหากสามารถทำได้ตามแผน ก็จะถือเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวไทยไปอีกขั้นที่สูงขึ้น อีกทั้งมีความเห็นว่าข้อมูลด้านการผลิตทั้งหมด และงานวิจัยที่สำคัญต่าง ๆ ทางกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรฯ นั้นมีอยู่แล้ว และได้นำร่องดำเนินการใช้ข้อมูลเหล่านี้ไปใช้วางแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดนำการผลิต เช่น นาแปลงใหญ่ ข้าวครบวงจร ฯลฯ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้นั้นมีรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วนทั้งหมดและใช้ประโยชน์ได้สูง และแผนยุทธศาสตร์เรื่องข้าวนี้กระทรวงพาณิชย์ได้เริ่มดำเนินการมาหลายปีแล้วอีกด้วย จึงถือว่าข้อมูลที่มีอยู่แล้วนั้นมาถูกทิศทาง แต่ยังจำเป็นต้องวิจัยต่อยอดเพิ่ม ซึ่งหน่วยงานหลักก็ได้ดำเนินการอยู่แล้วและควรติดตามผลให้ออกมาเป็น รูปธรรม (สมาคมโรงสีข้าวไทย) ๔. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าว ชำระค่าธรรมเนียมการวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรา ๒๙ นั้น ไม่มีรายละเอียดจึงไม่สามารถพิจารณาได้ว่าเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากเกษตรกรเป็นผู้ผลิตและขายข้าวเปลือก นอกจากนี้ ยังมีบางครัวเรือนเก็บข้าวเปลือกไว้ทยอยขาย และสีเพื่อบริโภคในครัวเรือนด้วย จะต้องชำระ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ค่าธรรมเนียมอย่างไรและจำนวนเท่าไร? โรงสีข้าวรับซื้อข้าวเปลือกแล้วขายข้าวสาร จะต้องชำระเท่าไร? ผู้จัดจำหน่ายข้าว รับซื้อข้าวสารแล้วขายข้าวสาร จะต้องชำระเท่าไร? (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ๕. หากให้โรงสีชำระค่าธรรมเนียมวิจัย โรงสีจะได้ประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบใด ซึ่งการชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวทำให้โรงสีมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม อาจเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการโรงสีโดยไม่มีเหตุผลที่สมควร (ประชาชน) ๖. การวิจัยควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการ และควรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการชำระค่าธรรมเนียมการวิจัยควรมีลักษณะที่เป็น การบริจาคตามความสมัครใจมากกว่าการใช้กฎหมายบังคับ (ประชาชน)

๔. การกำหนดให้เกษตรกรต้องปลูกข้าวตามปริมาณ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๕ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการข้าวและควบคุม การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวอย่างเป็นระบบ แต่ในทางปฏิบัติทำได้ยาก ภาครัฐควรให้การสนับสนุน ข้อมูลที่แม่นยำ และมีมาตรการอื่น ๆ รองรับ สนับสนุนแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวด้วย (กรมการข้าว)	๑. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. ในการปลูกข้าวตามปริมาณ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไม่สอดคล้องกับการบริหารอุตสาหกรรมข้าวไทยตามระบบกลไกตลาดในปัจจุบันหลายประเด็น และยังเป็นการออกหลักเกณฑ์ทับซ้อนกับอำนาจหน้าที่ การพิจารณาของคณะกรรมการและหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบอยู่แล้ว สร้างภาระให้เพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นแก่ภาครัฐในการเป็น ศูนย์กลางบริหารจัดการข้าว แทนระบบตลาด โดยการออกข้อกำหนดซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ในระบบการค้าสินค้าข้าวให้เกษตรกร โรงสี ผู้จัดจำหน่ายข้าว ต้องปฏิบัติตามในลักษณะ บิดเบือนกระบวนการผลิตและกลไกราคา ที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมเหตุสมผล ข้อกำหนดในลักษณะดังกล่าวจึงไม่เหมาะสม ในทางปฏิบัติ (กรมการค้าต่างประเทศ) ๒. ควรปรับปรุง เนื่องจากการกำหนดปริมาณ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ควรขึ้นอยู่กับความต้องการ ของตลาดและเกษตรกรต้องได้รับข้อมูล ความรู้ กลไกการตลาดที่ชัดเจน ซึ่งจะสามารถควบคุม การผลิต ทำให้ได้ปริมาณผลผลิตเป็นไปตาม ความต้องการของตลาด (กรมส่งเสริมการเกษตร) ๓. ไม่เหมาะสม เนื่องจาก ๑) การกำหนด อุปทานพื้นที่เพาะปลูก/ผลผลิตข้าวเป็นรายพันธุ์ ใน ระดับครัวเรือนทั่วทั้งประเทศให้มีความสมดุล กับการพยากรณ์ อุปสงค์ล่วงหน้าของผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศในทางปฏิบัติจริงทำได้ยาก มาก อีกทั้งยังต้องมีความรวดเร็ว แม่นยำ โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ หากกำหนดผิดจะทำให้เกิดผล เสียทั้งระบบ ๒) กรณีเกษตรกรปลูกข้าวตามปริมาณ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด แต่เกิดภัยธรรมชาติหรือเหตุสุดวิสัย ทำให้ปริมาณ/ คุณภาพผลผลิตไม่เป็นไปตามที่กำหนด จะเป็นการ เปิดช่องทางให้เกิดการทุจริต ซึ่งในความเป็นจริง ปริมาณสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าวจะมีตัวแปร ที่สำคัญและไม่สามารถควบคุมได้คือ สภาพดินฟ้า อากาศในแต่ละปี แตกต่างจากสินค้าอุตสาหกรรม ที่สามารถกำหนดปริมาณผลผลิตได้จากปัจจัยการผลิต (กรมการค้าต่างประเทศ) ๔. การกำหนดให้เกษตรกรต้องปลูกข้าว ตามปริมาณและหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการฯ กำหนดเท่านั้น เป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	มากเกินไป ขาดความยืดหยุ่น ทำให้เกษตรกรขาดความกระตือรือร้น และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาความสามารถของเกษตรกรและเป็นข้อจำกัดในการประกอบอาชีพ (ประชาชน)

๕. ควรกำหนดให้มีราคาข้าวขั้นต้นและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นต้น และราคาข้าวขั้นสุดท้ายและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นสุดท้ายหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยควรกำหนดวิธีการคำนวณอย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
๑. เห็นด้วย แต่ในทางปฏิบัติไม่น่าจะดำเนินการได้ เนื่องจากข้าว มีทั้งนาปีและนาปรัง ใช้ระยะเวลาปลูกสั้น ประมาณ ๔ เดือน ขั้นตอนการกำหนดราคาต้องใช้เวลาานาน ไม่น่าจะดำเนินการได้ทันแต่ละฤดูปลูก การกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานต่างๆ ควรใช้ปีปฏิทิน เป็นตัวกำหนดทั้งนาปีและนาปรัง และต้องประกาศราคาขั้นต้น ก่อนฤดูเพาะปลูกข้าว และราคาสุดท้ายควรประกาศหลังฤดูเพาะปลูก (กรมการข้าว) ๒. เห็นด้วย เพราะเกษตรกรจะประมาณการรายได้ล่วงหน้าได้และเกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเป็นไปตามกลไกตลาด และ ความต้องการของผู้ซื้อปลายทาง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	๑. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. โดยการกำหนดราคาข้าวขั้นต้นและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นต้น และราคาข้าวขั้นสุดท้ายและค่าผลประโยชน์อื่นจากข้าวขั้นสุดท้าย ไม่สอดคล้องกับการบริหารอุตสาหกรรมข้าวไทยตามระบบกลไกตลาดในปัจจุบันหลายประเด็น และ ยังเป็นการออกหลักเกณฑ์ที่ซับซ้อนกับอำนาจหน้าที่การพิจารณาของคณะกรรมการและหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว สร้างภาระให้เพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นแก่ภาครัฐในการเป็นศูนย์กลางบริหารจัดการข้าว แทนระบบตลาด โดยการออกข้อกำหนดซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในระบบการค้าสินค้าข้าวให้เกษตรกร โรงสี ผู้จัดจำหน่ายข้าว ต้องปฏิบัติตามในลักษณะบิดเบือนกระบวนการผลิตและกลไกราคาที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมเหตุสมผล ข้อกำหนดในลักษณะดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ (กรมการค้าต่างประเทศ) ๒. รายได้จากการขายข้าวนั้นจะคำนวณมาจากอะไรและใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคาข้าวจะสามารถควบคุมราคาข้าวสารภายในประเทศและราคาข้าวสารในตลาดส่งออกได้อย่างไรทุกอย่างเป็นไปตามหลักอุปสงค์และอุปทาน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ผู้ประกอบการโรงสี ถือเป็นภาคเอกชนที่ได้ลงทุนในส่วนกองทุนในอัตราที่สูงมาก เช่น ตัวโรงสี เครื่องจักร การขนส่ง บุคลากร รวมถึงการรับซื้อข้าวเปลือกด้วยเงินทุนหมุนเวียน และมีหนี้สินกับสถาบันการเงิน ในส่วนนี้จะกำหนดอัตราส่วนตอบแทนเป็นรายได้ด้วยวิธีใด การวิจัยด้านข้าวของประเทศได้ทำมาตลอดและปัจจุบันไทยได้พยายามผลิตข้าวให้ตรงกับความต้องการผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป และกำลังเดินไปในทิศทางด้านการใช้การตลาดนำการผลิต ลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ซึ่งหากสามารถทำได้ตามแผนก็จะถือเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวไทยไปอีกขั้นที่สูงขึ้น อีกทั้งข้อมูลด้านการผลิตทั้งหมดและงานวิจัยที่สำคัญต่างๆทางกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรฯ นั้นมีอยู่แล้ว และได้นำร่องดำเนินการใช้ข้อมูลเหล่านี้ไปใช้วางแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดนำการผลิต เช่น นาแปลงใหญ่ ข้าวครบวงจร ฯลฯ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้นั้นมีรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วนทั้งหมดและใช้ประโยชน์ได้สูง และแผนยุทธศาสตร์เรื่องข้าวนี้กระทรวงพาณิชย์ได้เริ่มดำเนินการมาหลายปีแล้วอีกด้วย จึงถือว่าข้อมูลที่มีอยู่แล้วนั้นมาถูกทิศทาง แต่ยังคงจำเป็นต้องวิจัยต่อยอดเพิ่ม ซึ่งหน่วยงานหลักก็ได้ดำเนินการอยู่แล้วและควรติดตามผลให้ออกมาเป็นรูปธรรม (สมาคมโรงสีข้าวไทย) ๓. เป็นการแทรกแซงการตลาด ควรให้ราคาข้าวเป็นไปตามกลไก การตลาด หากเข้าแทรกแซงอาจทำให้เกิดความล้มเหลวของระบบซื้อขาย ทำให้ราคาอาจจะคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ไม่สะท้อนความจริงของตลาด ซึ่งจะส่งผลเสียต่อเกษตรกรได้ (ประชาชน)

๖.การกำหนดให้ผู้แทนเกษตรกรต้องเป็นเกษตรกรซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสหกรณ์
การเกษตร เหมาะสมหรือไม่

โดยหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนเห็นว่าไม่เหมาะสม ดังความเห็นต่อไปนี้

๑. ควรมีการเสนอชื่อจากองค์กรเกษตรกรอื่นๆ ด้วย เช่น ประธานศูนย์ข้าวชุมชน
ระดับประเทศ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว องค์กรชาวนา สมาคม หรือสภาเกษตรกร (กรมการข้าว)

๒. การกำหนดให้ผู้แทนเกษตรกรต้องเป็นเกษตรกรซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสหกรณ์ การเกษตร ไม่สอดคล้องกับการบริหารอุตสาหกรรมข้าวไทยตามระบบกลไกตลาดในปัจจุบัน ข้อกำหนดในลักษณะดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ (กรมการค้าต่างประเทศ)

๓. ควรเป็นหน่วยงานที่เป็นกลาง ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสีย และยังมีเกษตรกรอีกจำนวนมากที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

๔. ควรกำหนดให้มีผู้แทนเกษตรกรภาคละ ๑ คน ซึ่งอาจมาจากการเสนอชื่อจากสหกรณ์การเกษตรหรือไม่ก็ได้ หรือเป็นผู้นำที่เกษตรกรยอมรับในความสามารถ หรือเป็นผู้แทนสมาคม/สถาบันเกษตรกร เพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาดและเอื้อประโยชน์ให้กับบางกลุ่ม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

๕. เนื่องจากเกษตรกรมีทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์และไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ จึงควรจัดให้มีผู้แทนเกษตรกรจากทั้งสองภาคส่วน (ประชาชน)

๗.การกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ มีความเหมาะสมหรือไม่

โดยหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนเห็นว่าไม่เหมาะสม ดังความเห็นต่อไปนี้

๑. การกำหนดให้เกษตรกร โรงสีข้าว และผู้จัดจำหน่ายข้าว มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในร่างพระราชบัญญัติการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว พ.ศ. โดยบทกำหนดโทษทางอาญาของผู้ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตาม ควรเป็นไปตามหลักการเช่นเดียวกับการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายเศรษฐกิจอื่น ๆ คือ เพื่อคุ้มครองการกระทำที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ความปลอดภัยสาธารณะ และความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบเรียบร้อยของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ หากหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในทาง การค้าปกติประเพณี บิดเบือนกลไกตลาด ทำให้ผู้ที่ต้องทำตามข้อกำหนดไม่สามารถปฏิบัติได้อย่าง สมเหตุสมผล ปฏิบัติแล้วไม่เกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์หรือไม่เหมาะสมที่จะกำหนดไว้ให้ต้องปฏิบัติใน ลักษณะเช่นนั้น แต่แรก นับว่าเป็นข้อกำหนดที่ไม่เหมาะสมและเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินสมควร (กรมการค้าต่างประเทศ)

๒. การกำหนดบทลงโทษที่มากเกินไป โดยเฉพาะกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ ตามมาตราต่าง ๆ ได้จริงจะก่อให้เกิดปัญหาอย่างยิ่ง (สมาคมโรงสีข้าวไทย)

๓. ควรพิจารณาความเหมาะสมใหม่ในบางประเด็น เช่น (๑) ตามมาตรา ๖๐ กำหนดจำนวนเงิน ที่ต้องจ่ายค่าปรับเท่ากันทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งเกษตรกร โรงสีข้าวหรือผู้จัดจำหน่ายข้าว ซึ่งแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีรูปแบบการได้มาของรายได้แตกต่างกัน แต่ต้องจ่ายค่าปรับจำนวนเท่ากัน (๒) โรงสีข้าวหรือผู้จัดจำหน่ายข้าว นั้น จะดำเนินการโดยสหกรณ์หรือเอกชน ซึ่งในการประกอบธุรกิจการค้าต้องมุ่งหวังกำไรตามความ เหมาะสมควร ให้ความเป็นอิสระทางการค้า รวมทั้งการเจรจาธุรกิจ ดังนั้น ควรทบทวนการมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๗ และ ๖๘ เป็นการกำหนดบทลงโทษ มุ่งเน้นโรงสีข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวมากเกินไป และการกำหนดโทษดังกล่าวมี

ลักษณะบีบบังคับให้ธุรกิจทำตามแบบแผนที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่มีความยืดหยุ่นและบีบบังคับผู้ประกอบการมากเกินไป ทำให้ขาดกำลังใจในการประกอบธุรกิจ (ประชาชน)

๕.๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. ควรพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีผลผลิตต่อไร่ที่มากขึ้น เช่น ปลุกข้าว ๑ ไร่ ได้ผลผลิต ๔ ตัน และต้องมีผลผลิตที่มีคุณภาพดี) และควรสร้างองค์ความรู้แก่ด้านการปลูกข้าวแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง (ประชาชน)

๒. ควรพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานให้เข้าถึงพื้นที่ปลูกข้าว และเพียงพอต่อการเก็บกักน้ำไว้ในฤดูฝน เพื่อใช้ในฤดูแล้ง (ประชาชน)

๓. ควรป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าข้าวผิดกฎหมายจากต่างประเทศ อย่างเข้มงวด (ประชาชน)

๔. ไม่ควรกำหนดโทษทางอาญากับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว แต่ควรกำหนดโทษแก่สหกรณ์ที่รับซื้อข้าวสวมสิทธิเกษตรกรรายอื่น เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใด หรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (ประชาชน)

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

การปลูก การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวทั้งกระบวนการกำลังประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ปัญหาการถูกกดราคาหรือโดนเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ปัญหาการขาดตลาดรองรับสินค้า เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าจะมีกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ยังคงพบว่าการดำเนินการยังไม่มีศักยภาพในการบรรเทาความเดือดร้อนและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการปลูก การผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวเกิดความเป็นธรรมทั้งต่อตัวเกษตรกร โรงสีข้าว และผู้บริโภค สมควรสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการข้าวอย่างเป็นระบบ โดยเสนอให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวให้เป็นธรรมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ กองทุน และหน่วยงานราชการที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย

โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีโอกาสทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

☐ ยุทธศาสตร์ชาติเรื่อง -

☒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีข้อเสนอของ สปท. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปฏิรูปข้าวทั้งระบบ (นำร่องเมืองข้าวจังหวัดกาฬสินธุ์/การจัดการข้าว โดยระบบสหกรณ์/แนวทางการปฏิรูปข้าวอย่างเป็นระบบ

☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ -

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อมีตรากฎหมายดังกล่าวตามที่เสนอนี้ จะทำให้การบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เป็นธรรมและเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรในปัจจุบันประสบ เช่น ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ปัญหาการถูกกดราคาหรือโดนเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ปัญหาการขาดตลาดรองรับสินค้า เป็นต้น

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีหลักการใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เชิงบวก พระราชบัญญัตินี้ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์เกี่ยวกับข้าวที่เป็นธรรมทั้งต่อตัวเกษตรกร โรงสีข้าว และผู้บริโภค และบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีการจัดระบบบริหารจัดการรวมถึงควบคุมด้านการผลิต การจำหน่าย และการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวอย่างเป็นระบบ สร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิต โรงสีข้าว ผู้จัดจำหน่าย และผู้บริโภค โดยมีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว ที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว ให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับ ติดตาม ควบคุมและพัฒนาทั้งกระบวนการผลิต และการตลาด ให้เกิดความสมดุล ตลอดจนมีการจัดตั้งกองทุนแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวเพื่อศึกษา วิจัย พัฒนาและส่งเสริม การผลิตและการจำหน่าย รวมถึงมีระบบให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพื่อส่งให้แก่โรงสีข้าว ให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

เชิงลบ พระราชบัญญัตินี้อาจไม่สอดคล้องกับการบริหารอุตสาหกรรมข้าวไทยตามระบบ กลไกตลาดในปัจจุบันหลายประเด็น และยังเป็นการออกหลักเกณฑ์ทับซ้อนกับอำนาจหน้าที่การพิจารณา ของคณะกรรมการและหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว สร้างภาระให้เพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นแก่ภาครัฐ ในการเป็นศูนย์กลางบริหารจัดการข้าวแทนระบบตลาด โดยการออกข้อกำหนดซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

ในระบบการค้าสินค้าข้าวให้เกษตรกร โรงสี ผู้จัดจำหน่ายข้าว ต้องปฏิบัติตามในลักษณะบิดเบือนกระบวนการผลิต และกลไกราคาที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมเหตุสมผล

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม

เชิงบวก เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับการแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ปัญหาการผูกขาดราคาหรือโดนเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ปัญหาการขาดตลาดรองรับสินค้า เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้รายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น

เชิงลบ -

๕.๓ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การกำหนดให้เก็บค่าธรรมเนียมการวิจัยข้าว กับผู้ประกอบการโรงสี ผู้จัดจำหน่ายข้าว และเกษตรกร อาจก่อให้เกิดต้นทุนและภาระทางการเงินแก่บุคคลดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายข้าวและรายได้จากการขายข้าวของเกษตรกรที่ลดลง

๕. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี ☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๖. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☒ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ข้าวให้เป็นธรรมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ กองทุน และหน่วยงานราชการที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการแบ่งปันผลประโยชน์ข้าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. บทกำหนดโทษ

- ☐ ไม่มี
- ☒ โทษทางอาญา
- ☐ โทษทางปกครอง
- ☐ โทษปรับเป็นพินัย
- ☐ โทษอุกฤษณ์

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด และให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง